

Sprejmi ob tem častnem večeru še enkrat naše iskrene čestitke na visokem odlikovanju, Ti častni član Jugoslovanske Akademije!

Radi bi Te dostojno počastili tudi mi, pa smo Ti priredili ta večer.

Kje si, Vila rojenica! Nalij ljubljencu svojemu čašo veselja v ta večer! Od nas pa sprejmi mal spomin na ta dan, spomin po vnanje preskromen, a v njem srca enega utripa in vroče ljubezni Tvojega zvestega zbora. Živel, Ti kralj Matjaž naše pesmi! —

(Ob tej priliki mu je pevski zbor izročil „Album“ z vsemi podpisi pevcov.)

Vidite, otroci! To vam je lep zgled dela za našo lepo jugoslovansko domovino. Z njegovo pevsko vojsko in našimi brati Sokoliči tudi mi najmanjši pevci kličemo vojvodi naše pesmi — Mateju Hubadu:

Še dolgo vodi pevski roj
za doma čast in pesmi v boj!

BOŽO RAČIČ:

Oj, ta pijača!

Ojagina Anka je imela dvanajst let. Znala je, da je vino rdeče, a okusila ga še ni dosedaj, ker je ostala zvesta svoji oblubi, da ne bo pila alkoholnih pijač. Pa ne smete misliti, da nima njen čača (oče) vina. Lepe vinograde ima na Plešivici in tudi na Preložniku jih ima. Jeseni mrgoli pridnih delavcev, ki trgajo sladko grozdje. Anki je takrat vedno hudo, ko mečejo sladko grozdje v čebre in ga zmečkajo. No, njen čača obesi več grozdov na tram v zidanici, in tam čaka Anko časih celo do Božiča sladki sad.

Niso pa vsi Belokranjski taki. Nekateri so celo taki, ki prosijo za kislo vino. Ej, da jih vidite, kako jim je spačen obraz, kadar ga pijejo! Šeginov Ive je zahajal večkrat v zidanice, in nespametni ljudje so mu dajali vina. Zato mu ni šlo učenje nič kaj od rok. Zlasti računstvo mu kar ni hotelo iti v glavo. Večkrat se je osmešil pred učenci, ker ni znal.

Po Telovem ga ni bilo v šolo. Prišel je šele v ponedeljek. Kako je izgledal? Ustna so mu bila polne kras in močno zatekla, jezik mu je bil poln ran in ves bel. »Kaj si pil, Ive?« so ga vprašali. »Esenc,« je odgovoril z jokajočim glasom. Bil je sam doma in začel je pretikati vse kote. Odprl je omaro, in na drugi polici tam v kotu je stala steklenica, podobna oni, kakršno je prinesel večkrat čača iz zidanice. Ive je tlesknil z jezikom in vzkliknil: »Vino!«

Hitro je nastavil posodo k ustom in jo nagnil. Ali v tem trenutku ga je silno zapeklo, in od bolečin mu je padla steklenica na tla in se razbila. Bridko je jokal. Bolelo ga je v ustih in bal se je očeta. Izpiral si je usta z vodo, ali bolečine niso hotele ponehati. V tem trenutku je prišel domov njegov čača. Razbita steklenica je povedala takoj vse in ožgana ustna tudi.

»Ive,« je dejal čača, »zaslužil si, da te za tvoje dejanje kaznujem še jaz. Hotel si krasti vino, in kaznovan si bil za to hudo.«

Od tistega časa pa ne pije Ive več vina. Zapisal se je med »Mlade junake«. Upajno, da ga je nesreča izpametovala.

FR. PALNAK:

Čveteronožci v našem gozdu.

VI.

Dovec se bliža tako, da ima veter proti sebi, da ga žival ne zavoha. Že se bliža čredi. Jelen je dvignil glavo, da mu je leglo rogovje nazaj, in njegov močni, votli »bo, bo« se razlega v tiho noč. Tu ali tam se odzove odgovor, na večih krajih se oglašajo jeleni, mlajši z višjim, starejši z nižjim glasom. Časih se prikrade k čredi, ki že ima svojega jelena, še drugi, in tedaj se spustita oba v boj na življenje in smrt. Rogovi udarjajo na rogove, in prigodi se, da obleži slabejši ali pa celo oba. Kadar pa premaganec pobegne, ostane premagalec neomejen gospodar svoje črede, in gromovito mukanje naznanja v gozd zmago in moč, ki se ji mora vsakdo ukloniti.

Če so jeleni zase v čredah, jim ni lahko priti blizu, preoprezni so. Kadar pa se vrše ti boji, in ko pazi jelen le na to, da ga ne izpodrine kateri močnejši tekmeč z njegovega gospodarstva, je slep in gluhi za vsako nevarnost. In tedaj se mu bliža lovec. Na svoji školjki oponaša jelenov »bo, bo«, jelen se da premotiti in prihaja bliže in bliže. A medtem se je stemnilo, in strel na žival bi bil negotov. A lovec je vendar zadovoljen s svojim uspehom; saj ve, da bo čakal jelen na svojega namišljenega tekmeč zjutraj še pravtam, kjer ga pusti nocoj. Zato odide prav oprezno razaj v hišo, naloži še na ogenj, si privoščiti mrzlo večerjo ter leže k počitku.

S spancem ni seveda nič; blejanje in ručanje jelenov se razlega vso noč po gozdu, treba pa je tudi paziti, da se ne zaspi jutra. Saj pokriva še